

Cabaretgezelschappen Vo- gelsanck en de Trolleys

Stephan Lefere

In de jaren onmiddellijk na de oorlog zoekt de Lichtervelde naar zijn ontspanning nog op het dorp. Wekelijks is er een nieuw programma in cinema De Keizer, telkens voorafgegaan door het Belgavox Wereldnieuws. Bij de jaarlijks terugkerende evenementen horen 's zomers wielervedstrijden en duivenvluchten en 's winters voorstellingen van de lokale toneelgezelschappen. Willen is Kunnen speelt ieder seizoen zijn stuk en Nut en Vermaak boekt successen met de stukken van Jules Missinne.

Het verenigings- en ontspanningsleven is in die periode compleet verzuild. Burgersgilde-aanhangers gaan voor geen geld van de wereld een toneelstuk van 'de anderen' bekijken (ze zouden er ook niet welkom zijn), noch betreden ze een café van de andere strekking. En voor rabiante Zwaanadepten geldt hetzelfde, maar dan in de andere richting natuurlijk. De jaren '50 zijn ook de bloeiperiode voor de twee cabaretgezelschappen die Lichtervelde rijk is. In de Lichterveldse context van complete verzuiling is het eigenlijk een beetje verwonderlijk dat een cabaretgezelschap als Vogelsanck, dat tot geen van beide politieke strekkingen behoorde, zich heeft kunnen ontplooiën en succes oogstte bij allebei de kleuren. Wellicht is het succes juist te verklaren door het feit dat de groep zich volkomen neutraal opstelde.

1 Vogelsanck

De cabaretgroep *Vogelsanck* ontstaat in 1943 in de schoot van de KAJ en dit onder impuls van toenmalig onderpastoor Remi Lanssens, proost van de kajotters. Hij had de jongeren leren spelen op instrumenten zoals banjo en mandoline. Het gezelschap treedt voor de eerste maal op in Lichtervelde op 11 april 1948. Het optreden gaat door in de pas vernieuwde patronagezaal Ste-Margaretha en duurt drie en een half uur. De groep bestaat uit 12 man, onder wie vier zangers en een komisch trio en wordt geleid door Roger Vanwallegem. Enkele namen die men zich ongetwijfeld zal herinneren, zijn deze van Frans Lesage, Cyriel D'Heedene, André Vanoverschelde, Hector Moyaert en Marcel Vens.

Met Antoon Breyne, de opvolger van Remi Lanssens botert het echter niet zo goed. Na een paar meningsverschillen scheuren enkele medewerkers zich af en vormen een nieuw cabaretgezelschap, De Trolleys. De cabaretgroep Vogelsanck wordt nu gehergroepeerd binnen het ACV; KAJ en KWB zullen nu het 'arbeiderscabinet Vogelsanck' vormen. De vele medewerkers streven ernaar om elk winterseizoen voor een zo breed mogelijk publiek een sprankelend festijn aan te bieden van zang en muziek, lach en leute, humor en sketch. Het wordt een enorm succes. Voor veel Lichterveldenaars is het volle drie uren durende cabaretprogramma een aangename verpozing tussen de dagelijkse sleur in de korte winterdagen.

Niet alleen in Lichtervelde zijn ze populair. Het gezelschap treedt op in zowat gans West-Vlaanderen. Eind de jaren '50 zijn ze zelfs twee keer te gast in Duitsland, meer bepaald in Siegen, waar ze optreden voor de Belgische soldaten die er hun diensttijd kloppen.

2 Muziek, humor en sketches

Cabaretgezelschap Vogelsanck omstreeks 1952-'53 met vooraan v.l.n.r. Norbert Hillewaere, Julien Vandekerckhove, Arseen Debaeke, Roger Haspeslagh, Albert Moyaert, Henri Debaillie en Albert Baert. Op de achterste rij v.l.n.r. Roger Demeulenaere, Frans Debaeke, Antoon Blomme, Roger Minne en Frank Vanzielegheem.

Programma's met titels als *In vrolijke vaart*, *Internationale cocktail of Humor en Fantasie*, zullen wellicht vrolijke herinneringen oproepen bij hen die van deze muzikale revues hebben genoten. Humorist Roger

Slosse, alias 'Jules Plastiek', is samen met André Vanoverschelde, de grote animator van deze programma's. Het Vogelsanckorkest blijft bij dit alles de ruggengraat van het gezelschap en staat onder de leiding van accordeonvirtuoos Roger Haspeslagh. Begin de jaren '50 maken o.a. Roger Demeulenaere, de gebroeders Debaeke, Antoon Blomme, Roger Minne, Norbert Hillewaere, Julien Vandekerckhove, Albert Moyaert, Henri Debaillie, Albert Baert en Frank Vanzielegheem deel uit van het orkest. Af en toe verandert natuurlijk de bezetting. Mannen als Maurits Tytgat, Paul en Odile Cauwelier, Guido Delecluyse, Roger Vanwalleghem (Stegelstraat) en Roger Verhaeghe, die later faam zal genieten als internationaal scheidsrechter, maken ook op een of ander moment deel uit van het Vogelsanckorkest.

Pittig detail: in tal van parochiezealen zijn in de naoorlogse jaren vrouwelijke artiesten op de podia nog altijd ongewenst. Te steeds en te frivol...

In de late jaren '50 komen de programma's als *Vreugde-Vitaminen* of *Net als vroeger* en *Tussen Fa en La, een vrolijke lach* erbij. Het is de tijd van het komisch duo *Ko en So Klakke*, (Leon Kleppe en Frans Vangierdegom). Ook hoort men er *De Spartelaars*, de zingende broers Florent en Laurent Demarré in tal van radioliedjes. *Charmezanger Pros*, Prosper Delarue, en zangeres Rita Vermeersch vertolken populaire nummers, bekend van het songfestival.

Intussen doet het fenomeen televisie ook in Lichtervelde zijn intrede. Eerst bij de elektriciens en in de cafés, waar de gesprekken aan de tapkast en het kaartspel aan de tafeltjes stilvallen zodra de kijkkast een voetbalmatch of de aankomst van de Ronde van Frankrijk uitzendt. Later ook in de huiskamers, waar het weerbericht van Armand Pien en de wedervarens van Nand Buyl en Chris Lomme in *Schipper naast Mathilde* met aandacht gevolgd worden.

Zo komt het dat er begin de jaren '60 steeds minder optredens geboekt worden. Toch is 1962, wanneer Terry Van Ginderen te gast is bij Vogelsanck, nog een hoogtepunt in het bestaan van de groep. Het laatste grote wapenfeit uit die periode is de Europa-show van 1963, weer met dezelfde gastvedette.

De tanende belangstelling, samen met een gevoel van oververzadiging leidde uiteindelijk tot het opdoeken van Vogelsanck.

*Te Lichtervelde
in de
St. Margarethazaal
op
zondag 11 maart 1962
te
17.30 h stipt,*

ZAL DE ZEER
GEKENDE EN MEEST
GELIEFDE
TV-OMROEPSTER

Terry Van Ginderen

uit de Kijkkast komen om samen met de plaatselijke klein-kunstenaars-
groep „*VOGELSANCK*”, die de laatste jaren het meest en het
schoonst tot ontplooiing is gekomen, op te treden in hun

SUPER-SHOW-REVUE 1961-1962.

- ★ WIE VOGELSANCK'S MANNEN NOG NIET AAN 'T WERK ZAG KOMT !
- ★ WIE ZE REEDS ZAG, KOMT VAST EN ZEKER TERUG !

Het is een enige gelegenheid, laat ze niet onbenut voorbijgaan !

VRAAG TIJDIG UW KAARTEN in het A.C.W. lokaal
of bij André Vermeersch Stationsstraat Lichtervelde

N° 1261

*Werp dit niet weg, het geeft recht op een
overtassing bij de pauze.*

Druk. R. Coassemeest-Vandewalle, Lichtervelde

3 De Trolleys

Zoals reeds hoger aangehaald, scheurden enkele elementen van Vogelsanck zich af en vormden de formatie *De Trolleys*. Waar Vogelsanck zich beweegt in arbeiderskringen, zo komen De Trolleys uit de middenstandsorganisatie NCMV. Het is trouwens ter gelegenheid van de trekking van de middenstandstombola dat De Trolleys voor het eerst optreden. We schrijven 31 maart 1951 en het gebeuren vindt plaats in de Margarethazaal.

Bij de start bestaat de groep uit leider en bassist Roger Vanwallegghem, accordeonist Rafael Delaere, saxofonist Omer Vermeulen, trompettist Roger Demeyere, batterist Georges Vanlerberghe, de banjospelers Etienne Billiet en Marcel Pollet, de zangers Arseen Tempeleere, Paul Vanhaverbeke en Julien Pape. Frans Lesage en Cyriel D'Heedene zorgen voor de humor.

De Trolleys rond 1959. Van links naar rechts: Marcel Pollet, Walter Deceuninck, Etienne Billiet, Frans Lesage, Roger Vanwallegghem, Roger Decru en Ereen Logghe.

De groep kiest de naam *De Trolleys*, verwijzend naar de uitvinding van de in Lichtervelde geboren Karel Van de Poele. Bezieler en dui-vel-doet-al van de hele bedoening is Roger Vanwallegghem, in het dagelijkse leven schilder-behanger. In zijn vrije tijd besteedt hij al zijn muzikale en organisatorische talenten aan het cabaretgezelschap.

4 Televisieoptreden

De pas gestichte groep krijgt op 9 juni '51 een bijzonder goede start: ze worden immers uitgenodigd voor een optreden bij het toenmalige ORTF-televisiestation te Rijsel dat wekelijks uitpakt met een uitzending voor Vlaanderen, getiteld *Het Hof van Vlaanderen*.

De schaarse Lichterveldenaars die toen al over een tv-toestel beschikken, zitten natuurlijk allemaal vol trots het optreden te bekijken. Bovendien is er in de Margarethazaal een toestel geplaatst waar zo'n 250 Lichterveldenaars de uitzending kunnen volgen. Paul Vanhaverbeke zingt *'k Hoor jouw stem in 't lied der golven*. De komieken Frans Lesage en Cyriel D'Heedene voeren hun sketches op en brengen iedereen aan 't lachen. Arseen Tempelaere vertelt poëtisch over Assepoester, meester Julien Pape laat zijn jodeltalenten horen en Jeanette Debruyne zingt een stukje uit *De Czardasvorstin*.

Hun actiefste periode kennen De Trolleys tussen 1951 en 1962: in die elf drukke jaren werden er zo'n 500 optredens afgewerkt, vooral in West-Vlaanderen. Ieder jaar wordt er een nieuw programma gemaakt dat zeer muzikaal is van samenstelling en nieuwe sketches bracht en waarvoor er telkens ook nieuwe kostuums gemaakt worden. De pauzes worden stevast aangekondigd door Roger Vanwallegem met de klassieker: *'En nu, dames en heren, een nummer dat we overgenomen hebben uit alle grote programma's...'* waarop droogkomiek Frans Lesage inhaakte en in onvervalst Lichtervelds aankondigde *'twientig minuut'n poze'*.

Na de eerste jaren verlaten enkele leden de groep en komen er nieuwe krachten De Trolleys versterken: humorist Etienne Desmet, accordeonist Roger Decru, de zangeressen Jeanette en Julienne Debruyne en Lieve Vangierdegom, de trompettisten Arseen Vangierdegom en Frans Debaeke. Frans Lootens en Roger Carpentier komen meespelen in de sketches en in de leuke shownummertjes.

Maar de tol van het succes moet betaald worden. De vele repetities en optredens beginnen té veel tijd te vergen van de deelnemers. De meesten zijn immers zelfstandigen en hebben sowieso al een drukke dagtaak. En voor het grote publiek is er nu ook de televisie die met allerlei programma's de mensen thuis houdt. Eind '62 houden De Trolleys er mee op. Er wordt uitverkoop van het materiaal gehouden...

5 Herfstvreugde

Toch komt er nog een staartje aan dit succesverhaal. Jaren later zal Roger Vanwalleghem door de gepensioneerdengroep KBG aangezocht worden om de ontspanningsgroep *Herfstvreugde* te leiden. Tussen 1989 en 1997 worden 484 optredens in 125 verschillende plaatsen in West- en Oost-Vlaanderen afgewerkt volgens de beproefde formule van weleer: leuke muziek, leuke sketches, geprefereerde liedjes, zeer verzorgd naar voor gebracht in mooie kostuums, met goede belichting en uitstekende klankversterking.

Heemkundige kring Karel Van de Poele